

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫң БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Б.ГОНЧАРОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ АВТОМОБИЛЬ-ЖОЛ ИНСТИТУТЫ
«Автожол» факультеті

БЕКІТІЛГЕН
Басқарма төрағасы,
Л.Б. Гончаров атындағы ҚазАЖИ ректоры
техника ғылымдарының докторы,
профессор Р.А. Қабашев

29.03.2022ж

ЭЛЕКТИВТІ ПӘННІҢ КАТАЛОГЫ

**8D07103 - Көлік, көлік техникасы мен технологиялары білім беру бағдарламасы
бойынша білім алушылар үшін**

Оқу кезеңі	2022-2025ж.ж.
Даярлау бағыты:	Ғылыми-педагогикалық бағыттағы докторантуралық
Маралатталған дәрежесі	философия ғылымдарының докторы PhD
8D07103 Көлік, көлік техникасы және технологиялар білім беру бағдарламасы бойынша	байланыс

Алматы, 2022

Білім беру бағдарламасы бойынша элективті пәндердің тізімі
8D 07103 - «Көлік, көлік техникасы мен технологиялары»

№	Пән атауы	Цикл пәндер	Ұсынылатын семестр	Ескерту
1	Көлік техникасының динамикасы мен беріктігі	БП ТК	1	1-Қосымша
2	Көлік техникасының динамикалық үдерістерін математикалық модельдеу	БП ТК	1	2-Қосымша
3	Автомобиль көлігін пайдаланудың ғылыми негіздері	БелП ТК	1	3-Қосымша
4	Зерттеудің сапалық және жақын аналитикалық әдістері	БелП ТК	1	4-Қосымша
5	Көлік техникасының бөлшектері мен тораптарының жұмысқа қабілеттілігін қалпына келтіруді бағалау әдістері	БелП ТК	1	5-Қосымша
6	Көлік техникасының құрылымдарын жетілдіру бойынша эксперименттік зерттеулер	БелП ТК	1	6-Қосымша

Ескерту: Білім беру бағдарламасындағы элективті пәндердің кысқаша сипаттамасы қосымшада берілген

8D07103 - Көлік, көлік техникасы мен технологиялары білім беру бағдарламасының бойынша тандау пәндерінің каталогы «Көлік техникасы және тасымалдауды ұйымдастыру» кафедра мәжілісінде талқыланды 2022ж «14» 03 № 9 хаттама

Кафедра менгерушісі Жатқанбаева Э.А

Тандау пәндерінің каталогы ОӘК ұсынылды 2022ж «15» 03 № 9 хаттама

ОӘК торайымы т.ғ.к , профессор Мурзахметова У.А.

Білім беру бағдарламасындағы элективті пәндердің қысқаша сипаттамасы
8 D 07103 - «Көлік, көлік техникасы мен технологиялары»

1 -косымша

1	Пәннің атауы	Көлік техникасының динамикасы мен беріктігі
1	Тәртіп кодексі	DPTT 73(2)01
2	ECTS	5
3	Бөлім	Көлік техникасы және тасымалдауды үйымдастыру
4	Курс, семестр	1.1
5	Пререквизиттер	Көлік құрал -жабдықтарын пайдалану және қызмет көрсету
6	Постреквизиттер	ДФЗЖ, докторлық диссертация жазу және қорғау
7	Зерттеудің мақсаты	Теория мен дизайн негіздерін, әсіресе олардың өзара әрекеттесу ортасын ескере отырып, ШОБ есептеу мен жобалауды беріңіз
8	Пәндердің қысқаша мазмұны	<p>Осы пәнді менгеру нәтижесінде докторанттар негізгі білім беру бағдарламасының мақсаттарына жетуді қамтамасыз ететін білім, білік және дағды алады. "Динамика және беріктік" пәні механизмдердің динамикалық анализі мен синтезінің қазіргі заманғы әдістері, сонымен қатар динамиканың машиналар мен механизмдердің беріктігіне әсері туралы жалпы түсінік қалыптастырады.</p> <p>Пән олардың құрылышында қолдану шарттарын ескере отырып, қазіргі заманғы құрылыш машиналарының (ШОБ) негізгі түрлерінің негізгі теориялары мен конструкциясын, жұмыс принциптерін, есептеу мен жобалау ерекшеліктерін анықтайды .</p>
9	Күтілетін нәтижелер	<p>Пәнді менгеру нәтижесінде студент:</p> <p>Білу:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ШОБ құрылымдарын есептеу және жобалау теориясының негіздерін; -қазіргі ШОБ -ты жақсы білу; <p>Біле білу:</p> <ul style="list-style-type: none"> -жұмыс ортамен өзара әрекеттесуін ескере отырып, ШОБ жобалау ерекшеліктерін және оларды есептеуді анықтау және ұсыну; -ШОБ есептеу әдістерін қолданыңыз. <p>Дағдылар (өзіндік):</p> <ul style="list-style-type: none"> -ШОБ есептеудің негізгі принциптері мен әдістері; -ШОБ жобалаудың қазіргі әдісі .

2	Пәннің атауы	Көлік техникасының динамикалық үдерістерін математикалық модельдеу
1	Тәртіп кодексі	MMDPTT 73(2)01
2	ECTS	5
3	Бөлім	Көлік техникасы және тасымалдауды ұйымдастыру
4	Курс, семестр	1.1
5	Пререквизиттер	Технологиялық қондырыларды пайдалану және зерттеу негіздері
6	Постреквизиттер	ДГЗЖ, докторлық диссертация жазу және қорғау
7	Зерттеудің мақсаты	Зерттелетін пәннің мақсаты - магистранттың технологиялық қондырыларды зерттеу, оның мақсаты мен жұмысы туралы түсініктерін қалыптастыру, сонымен қатар автокөліктеге де, жүк көліктегіне де қызмет көрсету станцияларында жана жабдықты жобалау және қолданыстағы модернизациялау.
8	Пәндердің қысқаша мазмұны	Математикалық модельдеудің әртүрлі кезеңдерінде динамикалық жүйелердің сипаттамаларын зерттеудің аналитикалық әдістері мен алгоритмдерін дамыту. Динамикалық жүйелердің сипаттамаларын зерттеудің проблемалық-бағытталған бағдарламаларын әзірлеу, сондай-ақ көліктік есептердің кейбір кластары үшін жана математикалық модельдерді жасау және зерттеу. Автомобильдерге техникалық қызмет көрсету мен жөндеуге арналған жабдықтардың функционалдық және технологиялық жіктелуі. Технологиялық жабдықты жобалаудың жалпы сұрақтары. Технологиялық жабдықтардың негізгі құрылымдық элементтері және оларды есептеу ерекшеліктері. Жуу және тазалау жұмыстарына арналған жабдықтардың конструкциясы. Бөлшектеу және құрастыру және бақылау - реттеу жұмыстарына арналған жабдықтардың конструкциясы. Тозған және бүлінген бөлшектерді қалпына келтіруге арналған жабдықтардың конструкциясы. Автомобиль рамаларын, шанақтары мен кабиналарын жөндеуге арналған жабдықтарды жобалау, оларды бояу мен кептіру. Агрегаттар, тораптар мен көлік құралдарын диагностикалауға, әзірлеуге және сыйнауға арналған жабдықты жобалау
9	Күтілетін нәтижелер	Пәнді менгеру нәтижесінде студент: Білу: - әр түрлі жабдықтардың жіктелуі мен сипаттамасы; - әр түрлі жабдықтардың артықшылықтары мен кемшіліктері; - әр түрлі жабдықтардың құрылғылары; - жинауға және жинауға, бөлшектеуге және жинауға, диагностикалық, сырлау, көтеру жұмыстарына, сондай -ақ тозған бөлшектердің ақауларын анықтауға және қалпына келтіруге арналған жабдықтардың конструктивті ерекшеліктері; - көлік құралдарының техникалық жағдайының өзгеруіне жұмыс жағдайының әсері; - көлік құралдарының техникалық жағдайының өзгеруін сипаттайтын ақаулар мен зандылықтардың жіктелуі; көлік сенімділігінің қасиеттері мен негізгі көрсеткіштері; - техникалық пайдалану нормативтерін анықтау әдістері; диагностикалық әдістер мен процестер; - техникалық қызмет көрсету жүйесінің негізгі ережелері. Біле білу:

- әр түрлі жабдықтардың жұмыс қасиеттерін талдау;
- автомобильдердің сенімділік көрсеткіштерін, бірінші, екінші, үшінші типтегі ұлгілерді анықтау;
- техникалық қызмет көрсету, жөндеу, қосалқы бөлшектерді тұтыну нормаларын жұмыс жағдайларының санатына, жылжымалы құрамның өзгеруіне және оның жұмысын үйлемдастыру ерекшеліктеріне, табиги -климаттық жағдайларға, машиналардың басынан бастап жүгірісіне қарай реттеу. жұмысы, автокөлік компаниясының көлемі және технологиялық үйлесімді автомобиль маркаларының саны.

Дағдылар

- Т және TTMO-ны техникалық пайдалану саласындағы қолданыстағы стандарттар мен құжаттар, Т және TTMO сенімділік көрсеткіштерін талдау, синтездеу және олардың техникалық жағдайын болжай, көлік және технологиялық машиналардың жұмысқа қабілеттілігін сақтау мен қалпына келтіру саласындағы шешім қабылдаудың заманауи әдістері. және жабдықтар;
- инженерлік дағдылар бойынша

3 -қосымша

3	Пәннің атауы	Автомобиль көлігін пайдаланудың ғылыми негіздері
1	Тәртіп кодексі	NOEAT 73(2)02
2	ECTS	5
3	Бөлім	Көлік техникасы және тасымалдауды ұйымдастыру
4	Курс, семестр	1.1
5	Пререквизиттер	Көлік құрал -жабдықтарын пайдалану және қызмет көрсету
6	Постреквизиттер	ДФЗЖ,, докторлық диссертация жазу және қорғау
7	Зерттеудің мақсаты	Зерттелетін пәннің мақсаты - қазіргі жағдайда автокөліктердің техникалық жұмысының теориялық негіздерін біletін, оны техникалық жағдайды басқарудың жедел, тактикалық және стратегиялық міндеттерін шешуде қолдана алғатын докторантты қалыптастыру. көлік
8	Пәндердің қысқаша мазмұны	Автомобиль көлігінің тиімді жұмысын қамтамасыз етудің негіздері көрсетілген. Машиналардың жұмысына техникалық кадағалаудың рөлі сипатталған. Машиналарға корпоративті қызмет көрсету жүйесі мен техникалық қызмет көрсету қызметтерін сертификаттау жүйесінің жұмыс істеу мәселелері карастырылады. Машинаның жұмысын бағалау және ақаусыз жұмыс істеуін қамтамасыз ету үшін диагностика мәселелеріне ерекше назар аударылады.
9	Күтілетін нәтижелер	<p>Пәнді менгеру нәтижесінде студент:</p> <p>Білу:</p> <ul style="list-style-type: none"> - автомобильдердің жүйелерінің, тораптары мен тораптарының конструкциясын, вагондардың жұмысқа жарамдылығын қамтамасыз ету негіздерін, қызмет көрсету объектілерінің өнімділігі мен өткізу қабілеттілігін қалыптастырудың заңдылықтарын, автомобильдерге техникалық қызмет көрсету мен жөндеу жүйесін; - ықтималдық және кезек теориясының математикалық аппараты, ықтималдық теориясының элементтері, статистикалық мәліметтерді өңдеу, бірліктер мен тораптардың сенімділігі; <p>Істей білу: білімді қолдана білу, техникалық құжаттаманы әзірлеу және қолдану, статистиканы өңдеу үшін математикалық аппаратты қолдану, автомобильдердің техникалық жағдайының өзгеруін сипаттайтын заңдылықтарды анықтау, автомобильдерді техникалық пайдалану бойынша нормативтік құжаттарды басшылыққа алу;</p> <p>Меншік:</p> <p>әр түрлі курделіліктегі математикалық есептеу дағдылары,</p> <p>- графикалық дизайн.</p>

4 -қосымша

4	Пәннің атауы	Зерттеудің сапалық және жақын аналитикалық әдістері
1	Тәртіп кодексі	КРАМІ 73(2)02
2	ECTS	5
3	Бөлім	Көлік техникасы және тасымалдауды үйімдастыру
4	Курс, семестр	1.1
5	Пререквизиттер	Көтеру және көлік және жол құрылышы машиналарының динамикасы
6	Постреквизиттер	ДФЗЖ, докторлық диссертация жазу және қорғау
7	Зерттеудің мақсаты	Пәнді оқудың мақсаты - оның элементтерінің икемділігіне байланысты жабдықтың инерциялық құштерінен және тербелмелі жүктемелерден туындастырылған динамикалық жүктемелерді орнату, магистранттар үшін көлік құралдарының элементтеріне әсер ететін нақты жүктемелерді есептеудің практикалық дағдыларын дамыту, жақсартылған параметрлері бар машиналардың сенімді конструкцияларын жасау және беріктік пен қуат резервтерін пайдалана отырып, жоғары өнімділікке қол жеткізу.
8	Пәндердің қысқаша мазмұны	<p>Математикалық модельдеудің әртүрлі кезеңдерінде динамикалық жүйелердің сипаттамаларын зерттеудің сапалы және жақын аналитикалық әдістері мен алгоритмдерін дамыту, динамикалық жүйелердің сипаттамаларын зерттеудің проблемалық-бағытталған бағдарламаларын әзірлеу, сондай-ақ көліктік есептердің кейбір сыныптары үшін жаңа математикалық модельдерді жасау және зерттеу.</p> <p>Сыртқы жүктемелер мен көлік жабдықтарының машиналары мен механизмдерінің берілген схемалары. ТТ механизмдеріндегі динамикалық жүктемелерді анықтау әдістері. Динамикалық жүктемелердің беріктік көрсеткіштеріне әсері және ТТ машиналары мен механизмдерінің беріктігін есептеу әдістері. ТТ жетегі мен тежеу құрылғылары. ТТ машиналарының электр жетегін іске қосу және тоқтату процесстерін талдау. ТТ көтеру механизмдеріндегі жүкті көтеру және түсіру динамикасы. Бір немесе екі қозғалысты басқару - көптеген массалық жүйелер. Қозғалыс және айналу механизмдерінің динамикасы. Жүктің айналу және көлденен қозғалысы механизмдерінің жұмысын біріктіру. Динамикалық құштердің әсерінен машиналардың тұрақтылығы.</p>
9	Күтілетін нәтижелер	<p>Пәнді менгеру нәтижесінде студент:</p> <p>Білу:</p> <ul style="list-style-type: none"> - машиналардағы тербелмелі динамикалық жүктемелердің себептері; - машиналардың жетекші желілеріндегі динамикалық жүктемелерді есептеу әдістері; - динамикалық схемалардың конструкциясын таңдау шарттары; <p>Біле білу:</p> <ul style="list-style-type: none"> - редукциялық буынға техникалық параметрлер мен жүктемелерді түрғызу; - машина элементтерінің эквиваленттік конструктивті динамикалық диаграммаларын құру; - Д'Алемберт пен Лагранж бойынша жүйелердің қозғалыс теңдеулерін құрастыру және шешу. <p>Дағдылар: (өзіндік)</p> <ul style="list-style-type: none"> - динамика есептерін шешу әдістерін қолдану бойынша

		практикалық дағдыларды менгеру; - динамиканың мәселелерін зерттеу үшін нақты машинаны физикалық модельмен алмастыру дағдыларына ие болу.
--	--	---

5 -қосымша

5	Пәннің атауы	Көлік техникасының бөлшектері мен тораптарының жұмысқа қабілеттілігін қалпына келтіруді бағалау әдістері
1	Тәртіп кодексі	MOVRDUTT 73(2)03
2	ECTS	5
3	Пререквизиттер	Көлік қурал -жабдықтарын пайдалану және қызмет көрсету
4	Постреквизиттер	ДФЗЖ,, докторлық диссертация жазу және қорғау
5	Бөлім	Көлік техникасы және тасымалдауды ұйымдастыру
6	Курс, семестр	1.1
7	Зерттеудің мақсаты	Динамикалық жүйелердің есептеу схемаларын құру үшін динамикалық жүйелердің теориясы мен есебінің негіздерін және оларды есептеудің жалпы принциптерін беру.
8	Пәндердің қысқаша мазмұны	Пәнде негізгі әдістер берілген: - көлік техникасының бөлшектері мен тораптарының жұмысқа қабілеттілігін қалпына келтіруді бағалау. - негізінде көлік құралдарының диагностикалық құйіне және олардың техникалық жай-күйінің нәтижелері бойынша априорлық ақпарат сенімділігін болжау әдістері; - істен шығуға әкелетін азып-тозатын үдерістердің түрі бойынша сынау әдістері, атап айтқанда-тозуга, тозуга, коррозияға, кешенді сынақтар Қазіргі заманғы жоғары жылдамдықты құрылыш машиналарында (ШОБ), қарсыласу күштерінің енуіне әсер етуінің нәтижесінде РО-ның біркелкі емес қозғалысы нәтижесінде, кинематикалық жүптарда қосымша жүктемелер туғызатын маңызды инерциялық жүктемелер пайда болады. Бұл жүктемелер, шамасы мен бағыты бойынша әр түрлі, машинаның қаңқасы мен іргетасына беріледі. Олар дірілге, дірілге және қопсытуға әкеледі. Бұл жүктемелерден (толық немесе ішінара) аулак болу қажет, бұл пәннің мақсаты.
9	Күтілетін нәтижелер	Пәнді менгеру нәтижесінде студент: Білу: - ШОБ құрылымдарын есептеу және жобалау теориясының негіздерін; -қазіргі ШОБ -ты жақсы білу; Біле білу: -жұмыс ортамен өзара әрекеттесуін ескере отырып, ШОБ жобалау ерекшеліктерін және оларды есептеуді анықтау және ұсыну; -ШОБ есептеу әдістерін қолданыңыз. Дағдылар (өзіндік): -ШОБ есептеудің негізгі принциптері мен әдістері; -ШОБ жобалаудың қазіргі әдісі .

6 -қосымша

6	Пәннің атаяуы	Көлік техникасының құрылымдарын жетілдіру бойынша эксперименттік зерттеулер
1	Тәртіп кодексі	EISKTT 73(2)03
2	ECTS	5
3	Бөлім	Көлік техникасы және тасымалдауды ұйымдастыру
4	Курс, семестр	1.1
5	Пререквизиттер	Құрылыш және жол машиналарының сенімділігі мәселелері
6	Постреквизиттер	ДФЗЖ, докторлық диссертация жазу және қорғау
7	Зерттеудің мақсаты	Зерттелетін пәннің мақсаты - магистранттың технологиялық қондырғыларды зерттеу, оның мақсаты мен жұмысы туралы түсініктерін қалыптастыру, сонымен қатар автокөліктеге де, жүк көліктегіне де қызмет көрсету станцияларында жаңа жабдықты жобалау және қолданыстағы модернизациялау.
8	Пәндердің қысқаша мазмұны	<p>Пән жұмыс жағдайын және жұмыс органдының негізгі құрылымдық параметрлерін сипаттайтын эксперименталды мәліметтерді алуға, өндөуге және талдауға арналған. Эксперименттік зерттеулер келесі бағыттарда жоспарланып отыр:</p> <ul style="list-style-type: none"> - қазу (кесу) үдерісін физикалық модельдеу үшін ЖО эксперименттік қондырғысын құру; - ЖҚМ жұмыс органдының физикалық моделінің жұмыс үдерісін зерттеу; - ЖО параметрлерін тензориалық өлшеуді жүргізу. <p>Машиналардың сенімділік туралы ғылым. Сенімділік қасиеттері. ТТ сенімділігін қамтамасыз етудің жалпы принциптері. Сәтсіздік түрлері. Машиналардың сенімділік көрсеткіштері: сенімділік, беріктік, сақталу, сақталу, ықтималдылық теориясының элементтері мен сенімділік теориясында қолданылатын математикалық статистика. Кездейсоқ оқиғалар мен кездейсоқ шамалар. Кездейсоқ шамалардың таралуы. Таралу ерекшеліктері. Кездейсоқ шамалардың таралу зандары. Құрделі техникалық жүйелердің сенімділігі. Сенімділікке арналған машинадар. Конструкциялардың сенімділігі мен беріктігін арттыру әдістері.</p>
9	Күтілетін нәтижелер	<p>Пәнді меңгеру нәтижесінде студент:</p> <p>Білуге тиіс: - техникалық жүйелердің өмірлік циклінің барлық кезеңдерінде көлік құралдарының сенімділігін қамтамасыз ету процесіне байланысты мәселелер;</p> <ul style="list-style-type: none"> - сенімділіктің негізгі ережелері мен тәуелділіктері, сенімділікті арттыру мақсатында көлік құралдарының негізгі бөлшектерінің, тораптары мен тораптарының сенімділігін есептеудің негізі, даму перспективалары мен көлік құралдарын жетілдіру бағыттары. <p>Істей білу: қажетті сенімділікті қамтамасыз ету үшін жабдықтың жұмысының онтайлы жағдайын тандау, математикалық статистика әдістерін қолдана отырып, машинадардың сенімділігін есептеу, сенімділікті жоғарылату үшін жабдықты жобалау мен жаңғырту бойынша ұсыныстар енгізу және негіздеу</p> <p>Дағдылар: - сенімділік есептерін шешу әдістерін қолдану бойынша практикалық дағдыларды алу;</p> <ul style="list-style-type: none"> - теориялық білімді өз бетінше қолдану дағдысына ие болу; - жер үсті көлігі мен технологиялық құралдардың құрылымын жобалау кезінде сенімділік теориясының негіздерін қолдану бойынша практикалық дағдыларды қалыптастыру;